

Naujienu Antroji Dalis

NR. 579

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XVII METAI

PERDAUG MELO

Pavergtos Lietuvos valstybinė grožinės literatūros leidykla išleido J. Vinickio — „Duonos nebuvo per daug“. Tai menamai atsiminimų knyga. Tačiau toli gražu ji nieko bendro neturi su grožine raštija. Primeluota ir tai gremėzdžiškai, nemokėsiškai. Tiek ten teisybės gali surasti, kad buvo, gyveno iš Jonavos kilęs J. Vinickis. Jis iš jaunų dienų pradėjo verstis šnipinėjimu svietimos valstybės naudai ir rausė Lietuvos valstybės pagrindus. Toje knygoje tiek teisybės, kad tikrai Lietuvoje, Kretingos apylinkėse buvo įsteigta įvairiems nusikaltėliams savotiška darbo stovykla — durpėms kasti. Ten buvo talpinami ir nusikaltę prieš to meto Lietuvos valdžią ir rpiešvalstybinį darbą varę. Politiniai kaliniai nebuvo varomi darban. Jie tik patys privalėjo pasigaminti valgi. Žinomas, tokia nusikaltusiems darbo stovykla nebuvo vasarotojų sanatorija, nors netoli Baltijos jūros įsteigta. Nėra tokios pirkios, kurios nereiktų šluoti. Ir toji darbo stovykla daug turėjo trūkumų. Ir tarp jos įvairių prižiūrėtojų atsirado visakeriopų savanauddžių. Kaip ir tarp joje laikomų būta visokių ir visai nekalčių ten patekusių. Ir tokios stovyklos buvimas buvo akis bandanti tautininkų valdžios atspara...

Bet viena aišku, ko ir pats J. Vinickis negali nusišluoti, kad kiekvienas toje stovykloje patalpintas turėjo teisę ir galėjo ja viešai pasinaudoti, įteikti molonės prašymą sumažinti bausmę arba visai nuo jos atleisti. Juo labiau, kad ten buvo talpinami veik išimtinai ne teismo, bet administracijos nubausti. Aišku, nuo tokių bausmių teisingumas turėjo nukentėti, bet nebuvo uždrausta to teisingumo ieškoti ar malonės prašyti. Ten laikomieji net galėjo prašyti leisti jiems į užsienį išvykti. Tai nebuvo panaši į Sibiro vergų stovyklas.

Komunistų partija, tokius „maldininkus“ išmesdavo iš savo narių tarpo. Tai yra tokius, kurie paduodavo malonės prašymą. Komunistų partijos centro komiteto buvo uždrausta tokius malonės prašymus rašyti.

O vienok ir J. Vinickis, tos knygos autorius rašo, kad ir iš komunistų tarpo buvo tokių, kas tokius malonės prašymus rašė. Bet J. Vinickis nebūtų komunistas, jei jis neme luotų, neišsisukinėtų, faktų neiškraipytų. Malonės prašymų rašymą jis suverčia visiems kitiems toje stovykloje buvusiems. Esą, visi kiti, nekomu-

nistai tuos malonės prašymus rašė ir įkalbinėjo panašiai elgtis ir komunistus. Šie gi buvę, anot J. Vinickio, atsparūs. Deja, tenka tik pavartyti komunistų „Balso“ lapus, Tilžeje spaudintus ir Lietuvos pogrindyje platinamus, ten gausu suminėta pavardžių, kas tokius pareiškimus darė. Tokiais buvo Fridmanas, Platchinas, K. Korsakas (šis iš šiaulių kalėjimo buvo paleistas), Ch. Sochotas, Kopeliavičius, L. Šroma, D. Globus ir kiti, kurie, kaip „maldininkai“ iš kompartijos buvo išmesti. Bene ir pats J. Vinickis iš tos stovyklos išsiritu kaip „maldininkas“, bet jo būta apskresnio už kitus. Jis sugebėjo visų siūlų galus nusišluoti. J. Vinickis išėjęs iš tos darbo stovyklos apsigyveno Kaune ir čia pradėjo komunistų pogrindžio darbą. Kartu su girtuokliu, provokatoriumu Samuoliu visaip trukdė Kauno miesto ligonių kasos veikimą. Gi to veikimo priešakyje stovėjo Feigelsonas, Kauno miesto žydų ligoninės buhalteris. Šis, kaip ir Simonis kalbėjo vien tik rusų kalba, nekentė lietuvių kalbos.

Ta proga net komunistų „Balsas“ Nr. 10, 1929 m. rašė, kad nugalėti smulkiai-buržuazines bundietiškas įtakas žydų darbininkų eilėse, o taip pat žydų komunistų eilėse daug kliudo tai, kad mūsų partijos nariai žydai dažniausiai nemo ka lietuvių kalbos arba tiek silpnai ją moka, kad jiems lietuvių kalba literatūra neprieinama. Ir toliau ten pat parašyta:

„Tačiau žydams komunistams ypač iš aktyvo, mes turime pasakyti: kaip Vokietijos komunistas atktyvistas negali būti geru aktyvistu, jei jis nežino vokiečių kalbos, Lenkijoje — lenkas, taip lygiai Lietuvoje jis privalo žinoti lietuvių kalbą“.

Deja, nūdienėj pavergtoje Lietuvoje nei iš žydų, nei iš rusų jau nereikalaujama lietuvių kalbos mokėjimo...

O bendrai kaip to J. Vinickio veikimo metais atrodė komunistų veikla? Skaitome „Balse“.

Įsiliejęs į mūsų eilės smulkiai buržuazinis elementas mieste ir pusiau buožinis — kaime smarkiai prisidėjo prie krizinės padėties sudarymo partijoje“.

Toliau pasakyta, kad vienoje komkuopelėjų narių būta: 2 perkupėjų, vieno batsiuvio, vieno krautuvninko... čia galėtume pridurti, kad to meto Kaune komunistų veikėjas Samuolis buvo plačiai žinomas

(Tęsinys 6-me pusl.)

Pažaislio vienuolynas arba vadinamieji „Kamenduliai“

Dienų Skeveldros

1. „Literatūra ir Menas“ Nr. 29 įsidėjo (per 2 skiltis surinktą) str. „Filmas apie didįjį pilietį“. Ir nuotrauka, iš kurios matyti Nikitos snapas. Aišku! Anot kažkokio V. Šilio, „sunku išvardinti visus reikšmingiausius filmo epizodus — visi jie alsuoja...“, pridurkime nuo savęs! — m-e-l-u!

Jau „Corriere della Sera“ atstovas, pakviestas į filmo „Mūsų Nikita Sergejevičius“ premjerą (dvi su viršum valandos), pastebėjo, kad niekur nėra Stalino (nors Nikita 2 kartus spaudžia ranką kažkokiam ūsočiui brunetui), nėra Molotovo, Žukovo, Malenkovo, Berijos. Pirmąją savo politinę kelionę atlieka užsieniūsna be Bulganino. Beje, parodyta Camp David, bet be... Eisenhowerio.

Nikita - generolas, Nikita — ir t. t. Nei žodžio, aišku, apie Ukrainos „pacifikaciją“, nei žodžio apie Vengrijos skerdynes.

Filmo režisierė (Setkina) ir autorius (Zacharčenko) iš anksto aišku, bus apdovanoti Lenino premijomis, kurias įteiks... pats Nikita. Vėl grįžta pačio Nikitos aprėktas asmens kultas...

2. Tas pats „Lit. ir Meno“ Nr. 29 praneša apie... okupuotos Lietuvos architektų parklupdymą po komunistų partijos pareigūnų kojomis. Pažodžiui rašoma:

„Tiek pranešėjas respublikos architektų sąjungos valdybos pirmininkas A. Cibas, tiek diskusijose pasisakę architektai ir inžinieriai — Glemža, Žemkalnis - Landsbergis, Volungevičius, Balčiūnas, Mikučianis, Rasteika, Minkevičius, Sakalauskas ir

kt. iškėlė daug vertingų minčių ir pasiūlymų, su dideliu susirūpinimu kalbėjo apie padarytas klaidas architektūros paminklų apsaugos srityje“.

Kas klaidos? Ogi Trakų pilies atrestauravimas ir Biržų pilies restauravimo planas. Triukšmą sukėlė „Izvestijos“, o po jų — didesnieji ir mažesnieji Kremliaus tarneliai.

Chronikos žinutė šitaip baigiama:

„Plenumas vieningai pritarė minčiai — architektūros paminklų apsaugai suteikti konservacinę kryptį, fragmentalinės restauracijos ir atskirų sunaikinimų likvidavimo pobūdį“.

Žodžiu, — be Maskvos atsi klausimo nebežengti nei žingsnio.

3. Stabteriu ties nekrologu „Viktorą Golovčinerį palydinti“. Rašo M. Mironaitė („LTSR liaudies artistė“). Kas tas miręs? Ogi „LTSR Valstybinio rusų dramos teatro vyriausias režisierius“ ir „Tarybų Lietuvos ir Baltarusijos liaudies artistas“. Mironaitės žodžiais, „per 6 darbo metus LTSR Valst rusų dramos teatre velionis pastatė 14 spektaklių, ir dešimtyje iš jų man teko dalyvauti“.

Pasirodo, kad jau nuo pat 1955 m. pradžios Monika Mironaitė (rašyt. Baltušio žmona) nebevaidina lietuviškame teatre. Kas priežastis?

4. „Tydzien Polski“ rašo, kad Maskvoje įvykusioje sovietinių išradimų parodoje (per 200 paviljonų, išmėtytų keliose dešimtyse ha) visko buvo, nuo ada-

(Tęsinys 2 pusl.)

KRAUJO SPAUDIMAS

Kiekvienam svarbu žinoti savo kraujo spaudimą, nes gerą sveikata priklauso nuo spaudimo palaikymo tinkamoje aukštumoje. Medicinos pažangos dėka, daktarai dabar aukšto kraujo spaudimą gali kontroliuoti.

Daugelis žmonių turi aukštą kraujo spaudimą patys apie tai nežinodami. Tai rimta padėtis, nes ir vudutiniškas spaudimas — įtampa arba hipertensija — gali, tuo nesirūpinant, gerokai sutrumpinti gyvenimą.

Yra tačiau ir linksmesnė dalis: per paskutinįjį dešimtmetį kraujo spaudimo reikalu padaryta labai didelė pažanga, ir ta pažanga eina vis pirmyn. Daktarai dabar turi daugybę gerai veikiančių vaistų, chirurgai patyrė naujus technikos būdus, sunkiai sergantiems ta liga ligoniams pagydyti operacijos keliu. Šiuo laiku daugumas turinčių hipertensiją gali normaliai gyventi.

Sistoliškas — diastoliškas kraujo spaudimas yra paprastai jo spaudimas į arterijų sieneles. Širdžiai pumpuojant, kai spaudimas yra aukščiausiam laipsny — sistoliškas — kiekviena kartą, kai širdis spaudžiasi arba muša. Kai atsileidžia iki žemiausio laipsnio — diastoliškas — tarpe mušimų. Kraujo spaudimą matuojant, paprastai, žiūrima arba atskaitoma aukščiausias skaičius sistoliškas ir žemiausias diastoliškas, pav. 120/80.

Kiekvienam žmogui spaudimas pakyla darbo metu ir nuslūgsta miegant. Bendrai imant kraujo spaudimas pakyla pagal amžių. Vaikų 15-19 metų amžiaus 117/71. Laipsniškai pakildamas pasiekia 132/80, sulaukus 60-64 m. amžiaus. Moterų po 55 metų amžiaus kraujo spaudimas kiek didesnis, negu vyrų.

Apskaičiuojama, kad turinčių spaudimą 160/100 mirtingumo galimumas padidėja 200%. Vyrų, sulaukus 35 m. amžiaus ir turinčių kraujo spaudimą 142/85, pavyzdžiui, mirtingumo galimumas padidėja 1½ karto. Kai spaudimas 142/95 mirtingumas, bendrai, 2¼ karto didesnis. Moterys turi stipresnę kūno atsparumą, ir jų mirtingumas su tokiu pat spaudimo laipsniu palyginamai mažesnis. Rasta, kad ir perdidelis svoris turi įtakos. Kai kartu yra perdidelis svoris ir kraujo spaudimas, mirtingumas didesnis. Perdidelis svoris; afrodo padidina ir kraujo spaudimą.

Kaip sukeltas kraujo spaudimas kenkia kūnui? Gadina kraujo cirkuliacijos sistemą. Turint kraujo spaudimą, širdis apdedama vis sunkesniu darbu pumpuojant kraują, darosi vis didesnė, kol pagaliau pavargsta nuo persidirbimo ir sustoja.

Kraujo indai ir gali būti sužeisti. Kai sužeidžiama akies

retina, gali įvykti apakimas. Kraujo indų inkstuose sužalojimas, kur pašalinamos kūnui nereikalingos medžiagos, gali išaukti uremiją — kraujo užnuodijimą, kai į kraują patenka šlapumo dalys. Kai sužalojami indai, kuriais maitinamos smegenys, gali įvykti smūgis.

Tai yra įrodymas, kad įtampa — hipertensija, pagreitindama arterijų sklerozę (arterijų sukalkėjimą) bei užsikimšimą, dažnai veda prie širdies priepolių, kurie užmuša nuo keturių ligi penkių kartų daugiau žmonių, turinčių hipertensiją, nei jos neturinčių. (Pas hipertensiją turinčias moteris širdies priepolių arba atakų yra 20 kartų daugiau, nei pas moteris, turinčias normalų kraujo spaudimą).

Ar gali būti kraujo spaudimas be ypatingų požymių arba simptomų? Daktarai sako, kad net prie didžiausios hipertensijos, kartais, nerandama jokių simptomų. Daktaras tai suranda paprastai pacientą apžiūredamas, nors jis tuo laiku jaučiasi kopuikiausiai. Kartais kraujo spaudimas sudaro galvos skausmus, nuovargį, svaigulį, širdies plakimą, nemigą, silpnumą. Bet tie simptomai ir ligonio nusiskundimai gali būti ir dėl visai kitokių priežasčių, kitokių kūno sutrikimų.

Kas yra aukšto kraujo spaudimo priežastis? Daktarai dar daug ko turi patirti dėl tų priežasčių. Mažas nušimtis priežasčių dėl atskirų organų negerovių, pav. kai — kurių kraujo indų inkstuose susiaurėjimas, auglys — patinimas adreanalijoje liaukoje virš inkstų. Bet 90 iš 100 negalima rasti priežasties organuose.

Pirminė ar pagrindinė priežastis yra įtampa — hipertensija. Manoma, tai rišasi su emociniais — jausminiais sutrikimais. Kaip pavyzdį nurodome moterį, kuri visą laiką vaidijosi su vyru ir gavo didelį kraujo spaudimą. Kai atsikyrė nuo vyro, kraujo spaudimas pasidarė normalus. Kai kurs asmuo sutaiko pyktį savyje — kraujo spaudimas kyla; kai tas asmuo laisvai išreiškia pyktį, išsibara, spaudimas mažėja.

Ar operacijos keliu gali būti pagydoma hipertensija? Nurodomas pavyzdys, kur 98 pacientai turėjo hipertensiją dėl inkstų arterijų sutrikimo, buvoperuoti, sutrikusios arterijų dalys buvo išimtos ir priaugintos sintetinės dalys, 82 asmenų kraujo spaudimas varto normaliu ir taip pasiliko: likę 16 gerokai pasitaisė.

Ar dieta turi bent kokią svarbą? Nurodyk asmeniui su hipertensija dietą be druskos, ir kraujo spaudimas pradės eiti mažyn ir mažyn, net ligi normalaus. Duok jam druskos vėl ir kraujo spaudimas pakils bematant. Tačiau maždaug tik vienas ketvirtadalis

iš hipertensiją turinčių žmonių taip puikiai reaguoja į dietą.

Bet dieta neseniai pasidarė vėl savotiškai svarbi. Buvo didelis klausimas įtikinti pacientą apriboti druskos vartojimą. Kadangi nėra galimybės pagaminti skanų valgių be druskos, tai daugelis hipertensiją turinčių žmonių buvo linkę geriau mirti, nei visą likusį gyvenimą neskaniai valgyti be druskos. Dabar išrastas stabilus sūstas, kuris vadinasi chlorotizidas ir prašalina kenksmingas druskos dalis. Hipertensiją turįs asmuo indanas chlorotizidą gali laisviau elgtis ir su druska, jos kiek užsibarstyti, taip kad jis savo valgiais vėl gali būti patenkintas.

Kokie vaistai nuo hipertensijos dabar efektyvūs? Kai kurie tų vaistų sumažina kraujo spaudimą įvairiais keliais. Rauwolfija arba indėnų gyvatšaknė ir iš jos pagaminti vaistai, kaip reserpinas, sumažina nervų įtampą ir procese dažnai sumažina kraujo spaudimą.

Hydralazin ir veratrum viride ir iš jų pagaminti vaistai, padaro platesnius kraujo indus taip, kad kraujas gali lengviau praeiti su mažesniu spaudimu. Nervus užblokuojantis agentas toks, kaip hexamethonium, mecamelamine ir guanethedine uždaro perviršį nervų implsų ir duoda poilsį kraujo indams. Net pas 80% asmenų, turinčių kraujo spaudimą, tas spaudimas sumažinamas, vartojant naujus vaistus vardu alphamethyldopa.

Ar yra galimybė pagelbėti, kai yra labai smarki hipertensija? Yra galimybė pagelbėti, net jei piktybinė. Prieš keletą dešimčių metų tai buvo beviltiška. Dabar gi, jei pacien-

tas su piktybine hipertensija ieško pagalbos, kol dar inkstai nėra visai sugadinti, gydant, spaudimas numušamas žemyn, pacientas jaučiasi gerai ir gali gyventi 10 ar 20 metų ir sulaukti beveik normalaus savo gyvenimo galo.

Kas reikia daryti dėl kraujo spaudimo? Pasijutus kiek negerai ar šiaip įtarus, kad gali būti aukštas kraujo spaudimas, neatidėliojant reikia kreiptis pas savo daktarą. Jis patikrins ir jei suras, kad yra hipertensija, pradės tuojau gydyti. Neverskite jo vartoti kokių ypatingų vaistų. Jis pažadu turi surasti ligos pobūdį. Jis gali pradėti, kartais visai neprirašydamas vaistų.

Vėliau, atsargiai, jis suras tikru vaistus ar jų kombinaciją.

Laimai, kadaise vyravusi medicinoje pesimistinė pažiūra į hipertensiją, pakeista optimistinė. Ir šios kartos žmonės gali tuo pasinaudoti ir laimingiau gyventi.

M.T-nas

NAUJIENOS BOLŠEVIKAMS
YRA RAKSTIS JU AKYSE

You can have
CONFIDENCE
in a
growing
America

Today's record-breaking research will result in whole new industries, millions of new jobs... more opportunities for all. The long-range trend of the economy is UP!

Send for free booklet, "The Promise of America", Box 340, New York 16, N.Y. Published as a public service in cooperation with The Advertising Council.

DOVANŲ

IMPORTUOTA TACA MĖSAI
IR DARŽOVAMS

13½" x 18", patvariai sidabruota, atspari dėmėms, nereikalinga šveitimo. Išrodo, kaip tikra gryno sidabro, puikus raštas.

Patraukli, patvari taca duodama dovanų atidariusiems naują \$300 sąskaitą arba pridėjuslems \$300 prie jau turimos. Taip pat dovanų mažesnės to paties rašto ir kokybės tautos už mažesnių sumų sąskaitas.

4½%

Pasiteiraukite apie mūsų vispusišką NAMŲ FINANSAVIMO patarnavimą!

Dividendų dydis investavimo sąskaitoms

Išteigta 1913 m. COLUMBUS SAVINGS padėjo tūkstančiams pasiekti savo tikslą gyvenime!

COLUMBUS SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
2525 W. 47th St., Chicago • LAfayette 3-4284

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

(Tąsa)

1869 — 1959 Metai

Jau baigėme šiaurės Chicagos — Northsidės lietuvių organizacinio gyvenimo istoriją. Visa istorinė medžiaga buvo paimta iš spaudai ruošiamos Chicagos Lietuvių Istorijos. Tai bus kokių 550 ar 600 puslapių gnyga, liečiant svarbesnius Chicagos lietuvių gyvenimo įvykius.

Kurie turėjo kantrybės sekti ištisus metus šeštadieniame Naujienų priede spausdinamus rašinius, galite susidaryti bendrą vaizdą ruošiamos istorinės knygos. Naujienų priede turėjote progos skaityti tiksliai Chicagos Northsidę liečiančią lietuvių veiklą, tuo tarpu knygoje bus duomenų apie visos Chicagos lietuvių veiklą. Bus veiklos faktų ne tik apie vieną apylinkę, bet apie visą Chicagos lietuvių gyvenimą paskutiniiais 90 metų.

Chicagos Lietuvių Istoriją leidžia Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija. Manome, kad knyga bus baigta spausdinti 1962 metais.

Turiu surinkęs didoką pluoštą Chicagos lietuvių praeitį liečiančios medžiagos. Bandžiau, kiek vieta man leido, kiek vieną svarbesnį įvyki paminėti. Rodos, buvau suminėjęs visas svarbesnes organizacijas ir didesnius darbus. Bet kai surinktoji medžiaga buvo atspausdinta, tai patyriau, kad joje pasirodė viena kita spraga. Paaiškėjo, kad buvo ir praleistų dalykų. Būčiau šiaurinės Chicagos lietuviams labai dėkingas, jeigu jie laiku man praneštų apie mano nesuminėtas Northsidės organizacijas, atliktus jų darbus. Jų atsiųstus duomenis mielai noru įterpčiau į spaudai ruošiamą knygą.

Šia proga prašau visos Chicagos draugijų, klubų, bendrovių ar kitokių įstaigų sekretorius ar valdybos narius suteikti man tikslių žinių apie savo organizacijas, kad galėčiau jas patikslinti ruošiamoje knygoje. Pirmon eilėn man rūpi šie dalykai: kada organizacija įsikūrė, koks josios tikslas, kiek turi narių, kiek turi turto, kokia yra šių metų valdyba. Jeigu kuri draugija jau užsidarė, tai kada ji likvidavosi. Visos suteiktos žinios būtų sunaudotos Chicagos Lietuvių Istorijai.

Jeigu pas ką yra protokolų knygos, tai būčiau dėkingas už leidimą jomis pasinaudoti. Aš pats pasidaryčiau reikalingas protokolų ištraukas. Mano telefonas yra toks: JARD 7 — 4439. Geriausia skambinti vakarais. Jeigu būtų reikalas, tai mielai noru nuvažiuočiau nurodyton vieton ir pats protokolų knygas peržiūrėčiau.

Esu užregistravęs didoką skaičių įvairių Chicagos draugijų, bet kai kurių klubų, chorų ir teatro draugijų man trūks ta tikslių duomenų. Nebežinau, kuriais metais jos buvo įsteigtos, kaip ilgai jos veikė. Būčiau labai dėkingas, jeigu Chicagos organizacijų veikėjai suprastų šio reikalo svarbą ir suteiktų man tikslių žinių apie savo draugijas, klubus ir organizacijas. Vėliau, kada knyga bus išspausdinta, bus pervelu. Tada likusių duomenų į knygą jau negalėsiu įdėti.

Norėčiau supažindinti skaitytojus su Chicagos Lietuvių Istorijos turiniu. Be įžangos ir bendrų istorinių bruožų, bus tikslių žinių apie įvairių visuomeninę lietuvių veiklą. Knygoje bus šie skyriai:

1. Pašalpinės draugijos. Turiu užregistravęs net 254 tokias Chicagos lietuvių draugijas.
2. Chicagos lietuvių laikraščiai, ėjusieji ir dabar einantieji. Iš viso užregistruota net 127.
3. Parapijos ir bažnyčios.
4. Bankai.
5. Taupymo ir skolinimo bendrovės.
6. Chorai, kurių buvo net 68.
7. Teatralinės draugijos ir grupės.
8. Kultūros draugijos.
9. Politiški klubai.
10. Keturi susivienijimai ir jų skyriai, ir kt.
11. Veiklesnių asmenų trumpos biografinės žinios, atlikti jų darbai.
12. Vardynas.

Tikslios knygos kainos šiandien nustatyti negaliu. Manau, kad ją galėsim parduoti po \$6.00. Bet jeigu knygos paruošimas būtų brangesnis, tai tada teks imti brangiau. Bet jeigu kas užsisakytų knygą iš anksto ir atsiųstų pinigų dabar, tai tą gaus knygą už \$6.00, ir jo vardas bus įrašytas į knygą. Kai pasirodys pirmieji egzemplioriai, knyga jiems bus tuojau išsiųsta.

Visais knygos reikalais prašome rašyti man tokiu adresu: Mr. Alex Ambrose, 1739 S. Halsted St., Chicago 8, Illinois. Pinigus prašome siųsti tokiu adresu:

Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, 1739 S. Halsted St., Chicago 8, Illinois, ir pažymėti, kad pinigai siunčiami Chicagos Lietuvių istorijai.

Aleksas Ambrose

PERDAUG MIEGO

(Atkelta iš 1-mo psl.)

kaip streiklaužis. Darbdaviai sustreikavusiose įmonėse ji pasisamdydavo streikams sulaužyti. Arba, Kauno miesto mažesnės kepyklos būtinai norėjo išaukti į streiką vartotojų kooperatinės bendrovės "Paramos" didžiosios, moderniosios kepyklos darbininkus. Ir čia pasamdytas Samuolis pridėjo savo pirštus. Galop visa ta istorija išėjo viešumon. Ir tik dviem ar trim metams praslinkus, komunistai kartu su J. Vinickiu nusikratė Samuolio bičiulystės ir tai, kaip apie Samuolį, kaip provokatorių pasisakė komunistų "Balsas" 1931 m.

Dabar J. Vinickis, gimęs 1907 m., savo atsiminimų knygoje save ir kitus pavaizduoja didvyriais. Ir tik dabar jis pripilo prie Z. Aleksos, V. Kapsuko, Petro Cvirkos ir kitų... Mat, pora kartų jis lankėsi Maskvoj, tai Z. Aleksą ir V. Kapsuką matė iš tolo, o p. Cvirką vargu pažinojo Lietuvoj.

Jis rašo, kad vykdydamas partinį uždavinį neva 1932 m. kaime atsilankė pas P. Cvirką. Ir, nors P. Cvirka dar nebuvo kompartijos narys, bet jau veikė valstiečių komunistų tarpe.

Grynas prasimanymas. P. Cvirka tada gyveno Kaune ir komunistų pogrindžio spaudoje buvo apšauktas, kaip provokatorius, pavadintas bogeminiu prostitutu ir kitais panašiais vardais išvardintas su įspėjimu, kad komunistai ir bendrai darbininkai su juo ir su

poete Salomėja Nėrim nieko bendro neprivalo turėti, kaip su provokatoriais.

Šių metų "Pergalės" Nr. 6 yra įdėta J. Vinickio knygos "Duonos nebuvo per daug" Sk. Valiulio recenzija. Ir tas neiškenčia ir nurodo tos knygos įvairius trūkumus.

Taigi, toje knygoje melo yra per daug, net komunistui. J. Vinickis jokių kankinių anoje darbo stovykloje nebuvo. Jis tuoj prisitaikė, pateko ten virtuvėn ir be gaunamo maisto iš šalies, dar ir čia turėjo progų riebesnį sriubos šaukštą išmaukti. Kiti toje stovykloje buvę dabar tokios "garsenybės" kaip Lietuvos kompartijos CK sekretorius Niunka, profesinių sąjungų tramdytojas B. Baranauskas jautėsi kaip nekaltos avelės ir taikstėsi su likimu. Viso toje dabar J. Vinickio išgarsintoje stovykloje būdavo uždarytų tarp 150-250 kalinų, tarp kurių visuomet būdavo kelios dešimtys komunistų.

T. J.

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS

Visos programos iš WOPA, 1490 kil. AM. 102-7 FM.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10—11 val. ryto. — Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

VAKARUŠKOS: pirmad. 7 v. v. Anglų kalba: nuo antr. iki penkt. 7—7:30 val. vak.

Tel.: HEmlock 4-2413
7159 SO. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO 29. ILL.

NELAUKITE -

RYTOJ GALI BŪTI PERVELU!

Jei norite užtikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus, ar žiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei liūtikus, neturėsite jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.

222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043
Telefonas: CEntral 6-5203

Generaliai Agentai šių Kompanijų:

COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

Donald Petkus

Anthony Petkus

A. PETKUS & SŪNUS

NAUJA KOPLYČIA

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 West 71st Street

(Maplewood gatvės kampas)

Grovehill 6-2345

Townhall 3-2108

Pilnas laidotuvių aptarnavimas, įskaitant karštą ir pasinaudojimą mūsų gražiom kopolyčiom, yra nuo \$375.00; \$430.00; \$595.00; \$650.00; \$695.00; \$750.00; \$875.00; \$895.00; \$945.00; \$975.00; \$900.00 ir daugiau. Karštą galima pasirinkti kopolyčioje.

GRAŽIOS INDIVIDUALINĖS KOPLYČIOS

Mašinoms pastatyti aikštė.

Lietuviams teikiame šios rūšies patarnavimus 30 metų.

GRAŽUOLĖ SAKO:

Septynios merginos vienam vyrui!

Kodėl šių metų Pasaulio Gražuolių Kongresas buvo mažiau sėkmingas ?

ALGLIRDAS GUSTAITIS

Dar prieš prasidedant įvairiems pasaulio gražuolių pasirodymams Long Beach, Calif., 1961 metų liepos 20 — 28 International Beauty Congress vardu, kiek artimiau susibičiuliavau su dviem gražuolėmis: Miss Paragvajus ir Miss Islandija. Diena iš dienos buvo įdomu stebėti jų populiarėjimą. Kas vakaras tos (gal ir kitos) gražuolės "darėsi" gražesnės. Ir pagaliau nemažas užsienio spaudos atstovų skaičius, publika, net žiūrovai per televizijos aparatus balsavo už Miss Islandiją kaip būsimą pasaulio gražuolę. Tik mūsų ir anų balsai nesiskaitė: devyni teisėjai karūnavo Miss Olandiją, ypatingu gražumu neišsiskiriančią 19 metų Stam van Baer, modernaus meno studentę iš Amsterdamo. Mėgėja plaukioti, būriuoti, 114 svarų, 5 pėdų 6 inčų aukščio, 35-23½-36 išmatavimų. (Tokie duomenys visados duodami prie kiekvienos gražuolės, kaip pagrindinės gražuolių žinios).

Islandietė visų simpatijas patraukė kuklumu, švelnumu, kurį vyrai vadina moteriškumu, ir kurio jau tiek nedaug likę Amerikos žemyne! Švari blondinukė, apskritaveidukė, su mažučiais juoko pumpuliais besišypsančiame veide, staiga į patrauklumą pakeičianti akių žvilgsnį, galvos pozę. Proporcijos: 36-21-36, 119 svarų, 5 pėdos keturi su puse inčo aukščio. Kiek storakas balsas. Gavo penktos pasaulio gražuolės vardą, \$1,000 ir kt.

Miss Paragvajus, 21 metų Gladys Fernandez, irgi gerų duomenų. Labai šneki, linkma, draugiška, net pasakorė. Jos draugystėje iš kart jautiesi lyg būtum senas pažįstamas, turįs teisę ir kitus supažindinti. Tiesiai žiūri į akis nei kiek nesivaržydama ir vis pasakodama, pasakodama...

Visos gražuolės turėjo progų kalbėti, pasirodyti televizijos programoje. Vienos vos ištarė kelis sakinius, jaudinosi tokion netikėton padėtin pakliuvę, mikčiojo, plekšeno pirštukais ieškodamos žodžių, prašė "suflerio" talkos. Gladys išpylė prakalbą kaip riešutus krimsdama, net per ilgą ir vargū ar tinkančią tokioms oficialioms progoms: kiekviena mergaitė atstovauja savo kraštą, tuo metu yra savosios tėvynės ambasadorė. Jinai švelniai pasijuokė iš amerikiečių (tai nieko blogo), bet kai vyrus prašė atvažiuoti į Paragvajų pasirinkti žmonų, o tai nebus sunku, nes pas juos vienam vyrui tenka septynios merginos — auditorijoje kilo linksmas juokas. Ji porino toliau: atvykite, reikia pakelti jų krašto gyven-

tojų skaičių. Vėl juokas, bet čia jau buvo pasakyta tikrai per daug, iškilmingai vietai neleistinai. Užbaigdama šiaip tai sušvelnino persūdymą, lengvai nubaikaudama.

Šiomet bendras išpūdis silpnesnis

Palyginus su ankstesniais metais, šiomet Gražuolių Kongresas turėjo mažesnę pasisekimą. Kodėl? Štai kelios priežastys:

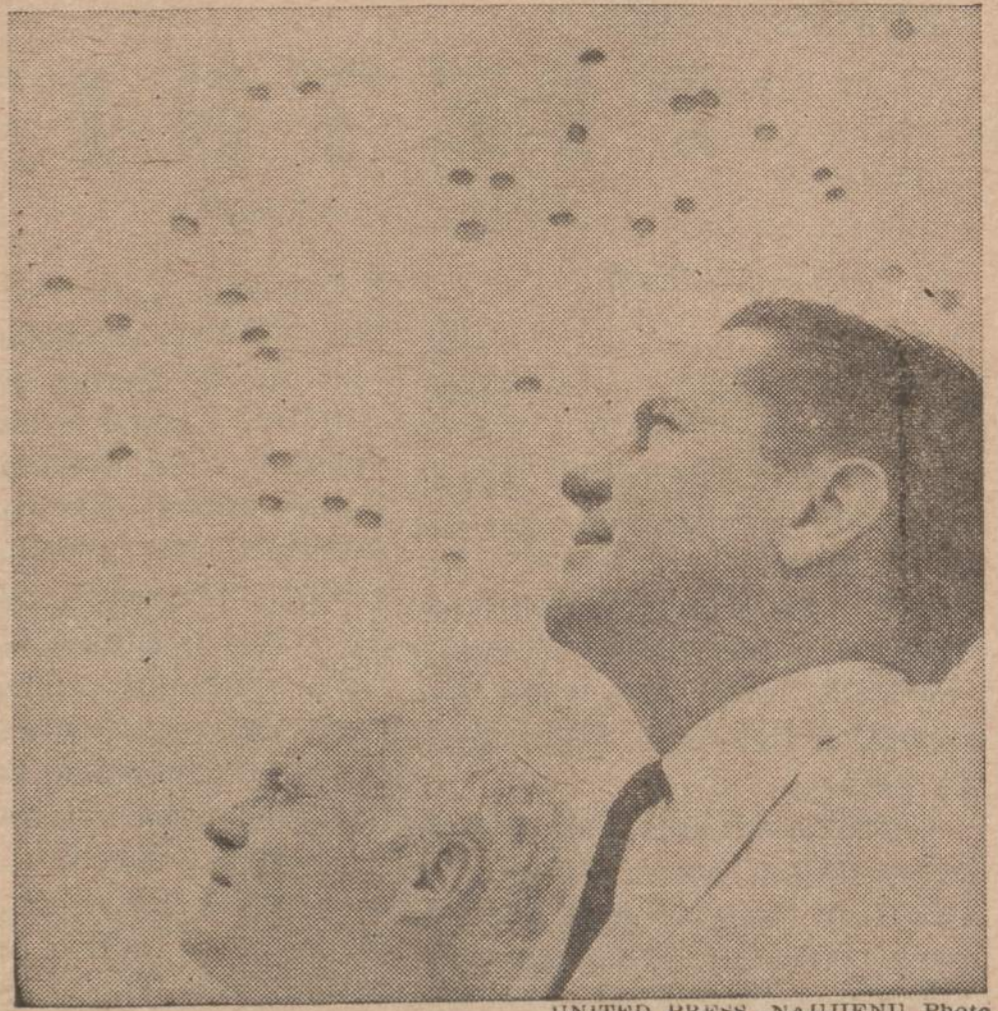
Nebuvo JAV steitų (valstijų) atstovių, o buvusi Miss USA tuoj iškrita iš varžybų — buvo gražesnių; rengėjai mažesnę dėmesį skyrė spaudos, radijo atstovams: ankstesniuose metuose kasdien būdavo karališkos vaišės spaudai, su įvairiaisiais gėrimais, užkandžiais, kepsniais, skanumynais; visko kiek nori. Šiomet tos vaišės iš prabangių viešbučių buvo išbrauktos, girdi taupumo sumetimais. Na, taupumo sumetimais spauda mažiau rašė, fotografai taupumo sumetimais mažiau nuotraukų darė...

Programa kas met tokia pati, kiek atsibosta publikai.

Gal pakenkė ir neseniai Floridoje pasibaigęs kitas pasaulio gražuolių konkursas, kitu vardu, bet labai panašus paskirtimi.

Ieškoma naujų būdų Long Beach gražuolių varžyboms pagyvinti. Net pasirodė kalbų čia daugiau tokių iškilmių neruošti, nes jos per daug brangiai kainuoja miestui. Nors toji šventė sudaro naudingos propagandos JAV-ėms.

Niekas nesitikėjo danaitę būsiant išrinkta pasaulio gražuole. Buvo gražesnių, kurių keletas net į pusbaigmę (15 merginų) nepakliuvo. Jos pačios tai irgi jautė. Sakysime, klasiško

UNITED PRESS - NAUJIENU Photo Oro jėgų sekretorius Eugene Zukert (kairėje) ir armijos sekretorius Elvis Stahr žiūri į viršų, kur oro desanto 5,000 karių atlieka pratimus. Tie pratimai vyksta Camden, S. C., apylinkėje.

grožio Miss Graikija apleido Kaliforniją varžyboms tebevyksiant.

Italai griežtai reagavo, Italijoje surengė triukšmingas demonstracijas prieš jų krašto gražuolę išrinkusią organizaciją. Demonstrantų nuomone, Miss Italija buvo parinkta netinkama, nepakankamai elegantiška, turėjusi būti gražesnė, geriau išsilavinusi, ji turėjusi geriau žinoti kokios reprezentacinės pareigos, savos tėvynės geriausias atstovavimas laukia tolimoje Amerikoje.

Gausu naujų spaudos atstovų

Būrelis spaudos atstovų jau kelinti metai tie patys. Ten, dvi spaudos ložės kėdės užimtos Warner Bros. filmų studijos. Triukšmingai sėdi, barška vienos Pietų Amerikos atstovė. Visad rūškanas, su nieku nebendradarbiaujantis, prancūzų žurnalistas, fotografas. Linksmas, plačias pažintis turintis lietuvių bičiulis Horace J. Landay, Jr., informuojantis anglų spaudą. Ir t. t.

Naujai susipažinau su vengru Nicholas A. Kovach, gausiai bendraujančiu ispanų kalba

periodikai Pietų Amerikoje. Didelis savosios tėvynės patriotas, puikiai žinantis lietuvių tautos tragišką būseną. Entuziastingas fotografas: kasdien padaro apie 200 nuotraukų gražuolių temomis. Visas išaiškina, keletą pasiūnia savo laikraščiams.

Rytai filmines naujienas per Los Angeles televiziją duoda Joaqueris del Rio, taip pat Pietų Amerikos žinių agentūros atstovas.

Neseniai pradėjau gauti ir olandų spaudos. Redaktorius Marinus W. M. Van Der Steen Jr. prašė pabendrauti. Ačiū "Lituanus", kiekvieno numerio prisiūnčiančiam kelius egz. viršaus, ir "Lietuvių Dienoms", mielai duodančioms reprezentacijos reikalams savo puikaus žurnalo, pirmąsias lietuviškas informacijas jis tuoj gavo.

Užsienio spaudos pažinčių turiu tiek daug, kad jokių būdu neįmanoma su visais palaikyti artimesnį ryšį. Šiomet gailiuosi, kad pernai nepasinaudojau Brazilijos rašytojų, žurnalistų kvietimu su jais artimiau bendrauti. Neturiu laiko!

Stipruolis
ALEKSAS KIGAS
rugpiūčio 20 dieną
BUČO SODE
vykstančiame
"NAUJIENU"
PIKNIKE

kels sunkius svorius. Paveiksle matome Kigą, iškėlusį kitą stipruolį. Prie vėliavos ir mikrofono stovi sportininkas J. Jokubauskas, organizuojąs akrobatikos šventes. Visi tą sekmandenio popietį kviečiami paskirti "Naujienu" piknikui.